

Elías – Papapy Poapyha'ẽva'ẽ haũua Pyapy Poapyha

Jericó

Jeff Pippenger
2023-10-09

Ypykue Israél yma guare ypykue ñepyrũme, ha avei Israél moderna espiritual ñepyrũme, Yguasu Pytã ohasa jave, ha upéi pe ñembotavy guasupe, oñepyrũ peteĩ aty jehechaa oho haũua mbeguekatúpe tenonde gotyo, ipahápe oguahẽva pe jehechaa pahaitepe. Pe jehavyrã upe jehechaa pahaitepe, Números kuatiápe ha historia Millerita-pe, omboja pe ñepyrũ peteĩ tavy reko yvy marã'ỹme.

“Cuarenta ary aja ogueropu'aka ijerovia'ỹ, ñe'ẽngue'ẽ ha pu'aka'ỹ oñembotove haũua yma guare Israel-pe oike haũua Canaán yvýpe. Umi angaipa peteĩchagua voi ombotapykuéra Israel ko'ágagua jeike Yvágape pe Canaán yvagaguápe. Mokõivéva kásope ndaha'úi Tupã ñe'ẽme'ẽkuéra ojavý va'ekue. Ha'e ñande jerovia'ỹ, ñande reko yvyrigua, ñande ñemomarangatu'ỹ, ha ñorairõ ñande apytépe, ñandejára retãygua jehechakuaa haũuáicha oje'e va'ekuéra apytépe, upevarãma ñanembopyta ko angaipa ha ñembyasy yvy ape ári heta ary.”

“Ikatúne jahepy haũua ko yvy ape ári heta hetave ary, umi Israel ra'ykuéra ojapo haguéicha, iññe'ẽrendu'ỹ haũua; ha katu Cristo rehehápe, Itavayguakuéra ndojoapyiva'erãi angaipa ári angaipa, omoĩ haũua Tupã ári hembiaipo vai rape rupive oúva consecuencia.” Evangelism, 696.

Israel yma guarépe rembiasakue paha gotyóvo, iñepyrũme oiko haguéicha peteĩ proceso de prueba oñemotenondéva mbeguekatúpe, ha upéva opa va'ekue Israel ymaite guive, literalva, ojegueraha jave jejopyrãme Babilonia-pe. Israel moderno espiritual paha gotyóvo, ha'ekuéra avei ombohováí va'erã peteĩ proceso de prueba oñemotenondéva mbeguekatúpe. Upe proceso opa, Adventista Laodicense-kuéra oñemongu'aity jave léi dominicalpe. Oiko haguéicha Israel yma rehe, Israel moderno ojegueraháta jejopyrãme Babilonia espiritual poguýpe.

Pe movimiento Millerita oñepyrũ vaekue proféticamente ary 1798-pe, ha oñemohu'ã oficialmente ary 1863-pe, ohechauka pe movimiento umi cien cuarenta y cuatro mil rehegua oñepyrũva 1989-pe ha opa yvypóra tiempo de gracia ñemohu'ãme ha Cristo Jeju Mokõiha-pe. Pe Millerita movimiento ñemohu'ã ha pe mbarete movimiento ángel mbohapyha ñeguahẽ apytépe, oĩ pe tembiasakue pe iglesia Adventista del Séptimo Día Laodicea-pegua, legalmente registrada.

“Papyri once rupi doce día guata rehegua mante oĩvaekue Sinaí ha Cades mbytépe, Canaán rembe'ýpe; ha pe yvy porãitepe pya'e haũuáicha oike haũua ra'arõ reheve Israel atykuéra omoñepyrũ jey iñemboguata, arai ipahápe ome'ẽvo techaukaha oñemotenonde haũua. Jehová ojapo va'ekue mba'e hechapyrãva oguenohẽvo chupekuéra Egíptogui, ha mba'eichaitépa ndaha'úi taheta jehovasa ikatúva oha'arõ ko'ága, peteĩ ñe'ẽme oñemoĩ rire hikuái omoneĩ haũua Chupe Ijararã, ha ojehechakuaa rire chupekuéra Yvatevéva retã ojeporavopyréicha?” Patriarcas y Profetas, 376.

Iguata mbykymi opa oiko haḡua mokōipa arýpe, ijerovia'ý ha iñe'ẽrendúi rupi. Ohechauka rire va'ekue peteĩ jerovia oñemopyendáva ipu'akaite haḡua osẽ haguére tembiguáigui, pya'e voi ohasa va'erãmo'ã kuri ysyry Jordán ha oike va'erãmo'ã pe Yvy Oñeme'ẽ Va'ekuẽpe. Upéi, iñepyrũrã guare umi mba'e ojokóva chupekuéra ha'e va'erãmo'ã kuri upe mba'e ojokóva Josué upéi ombohováí va'ekue. Mokōipa ary rire, Israel tee osẽ pe desiértogui oike haḡua pe Yvy Oñeme'ẽ Va'ekuẽpe, ha Jericó ha'e kuri iñepyrũha, ha opyta techaukaha ramo Ñandejára pokatu rehegua oporosalva haḡua opa umi ogueroviávape guarã. Jericó avei ha'e pe tembiapo techaukaha pe movimiento Millerita ombohováí va'erã va'ekue ary 1863-pe, ha'ekuéra katu ojere jey pe desiértope. Elías rehegua simbolismo ojoaju haḡuaichaite Jericó rehegua simbolismo ndive, ha iporã jahecha Elías rembiasakue ojoaju haḡuáicha Jericó ndive.

Ha umi hembiapokue Omri rembiapo va'ekue, ha ipokatu ohechauka va'ekue, ndaipóri piko ojehai haḡua Israel ruvichakuéra crónica kuatione'ẽme? Upémarõ Omri oke itúva kuéra ndive, ha oñeñotý Samáriape; ha Ahab, ita'ýra, oguapy mburuvicha guasu ramo hendaguẽpe. Ha Judá ruvicha guasu Asa arýpe mbohapy pa ary poapyhápe, Ahab Omri ra'y oñepyrũ oguapy mburuvicha guasu ramo Israel ári; ha Ahab Omri ra'y oguapy mburuvicha guasu ramo Israel ári Samáriape mokõi pa mokõi ary. Ha Ahab Omri ra'y ojapo ivaíva Ñandejára renondẽpe, opa umi mburuvicha guasu oĩ va'ekue hendyve kuéra apytégui. Ha ojehu, ku Jeroboam Nabat ra'y angaipápe uguata haḡua chéve'ýrõ guare mba'eve guasúicha, omenda haḡua Jezabel rehe, Ethbaal, sidonio-kuéra ruvicha guasu rajy rehe; ha oho oservi Baal-pe ha oñesũ henondẽpe. Ha omopu'ã peteĩ altar Baal-pe ḡuarã Baal róga ryepýpe, pe ha'e omopu'ã va'ekue Samáriape. Ha Ahab ojapo avei peteĩ ka'aguy marangatu; ha Ahab ojapo hetave mba'e ombopochy haḡua Ñandejára Israel Járape opa Israel ruvicha guasu oĩ va'ekue hendyve kuéra apytégui. Ijára yvytykuẽpe Hiel, pe betelgua, omopu'ã Jericópe; omoĩ hekoviápe iñepyrũmby Abiram, ita'ýra ypykue rehe, ha omoñepyrũ hokẽnguéra Segub, ita'ýra pahague rehe, Ñandejára ñe'ẽ he'i haguéicha Josué Nun ra'y rupive. Ha Elías, pe tisbita, Galaad yvypóra apytégua, he'i Ahabpe: Oikovéva Ñandejára Israel Jára, pe che aime henondẽpe, ko'ã año pukukue ndokymo'ãi ni oky'ýi mo'ãi, ndaha'úi che ñe'ẽ he'iháicha añoite. 1 Reyes 16:27–17:1.

Pe ñorairõ guasu Elías oguerrekova'ekue Acab ha Jezabel tupãnguéra ndive Karmelo yvýty ári, oukuri ñembohováiramo Israel réino yvate gotyo pe pokõiha mburuvicha guasu renegadokuére, upe “ojapova'ekue hetave mba'e ombopochýva haḡua Israel Jára Tupãme opa umi mburuvicha guasu Israelgua hembiapo va'ekue mboyvegui”. Pe ñe'ẽ “mombopochy” ojeipurúva upe jehaipyrepe, oñe'ẽ hína pe “ára mombopochy rehe” ojehechaukáva pe pa távaha Números 14-pe. Acab ombopochývo Tupãme ohechauka pe pahápe umi pa távagui, ou va'ekue umi pa espía marã marandu vaigui Números 14-pe. Upévore, kóva ohechauka pe prueba paha pe movimiento Millerita-pe ḡuarã ha pe prueba paha umi cien cuarenta y cuatro mil-pe ḡuarã.

Upévore, pe Espíritu Santo he'iháicha: Ko árape, pehendú ramo Iñe'ẽ, ani pembopy'ahatã pene korasõ, pe ñemonguerái guáicha, pe ára jejopyhy rehegua pe desiértope. Hebreos 3:7, 8.

Pe ára profética “ára mokyre'ý” ojehechaukáva Acab rupive, proféta Elías oñembo'e va'ekue, tekotevẽramo, Tupã ogueru haḡua Israel ári juicio-kuéra, Itavayguakuéra oñembyasy ha oñearrepenti haḡua umi angaipa oikéva hikuái pype.

Pe Israelgua ndohasavéi mbeguekatúpe okyhyje ha omomba'e guasu Ñandejárape, peve iñe'ẽ Josué rupive ndaipóri haña mba'evete chupekuéra ñuarã. “Hi'árape [Acab] Hiel, pe Betelgua, omopu'ã Jericó: omoĩ ijy pye ipy'aguapy ári Abiram, ita'ýra ypykue, ha omopu'ã okẽnguéra ita'ýra imitãvéva Segub rehe; Ñandejára ñe'ẽ he'ivaicha, ha'e va'ekue Josué Nun ra'y rupive.”

“Israel ojehejávo jave ijeroviaha'ýme, Elías opyta peteĩ maranduhára Ñandejárapegua jeroviaha ha añetegua ramo. Iñe'ẽme'ẽpyre rekove ohasa asy eterei ohechávo mba'éichapa jerovia'ý ha tekovai pya'e omomomyry Israel ra'ykuérape Ñandejáragui, ha oñembo'e Ñandejárape tosalva haña Itavayguápe. Ojerure asy Ñandejárape ani haña ohejaite Ipuéblo angaipávape, ha tekotevẽramo tekombo'e rupi tomombáy chupekuéra oñembyasy ha ojevy haña, ha ani haña oheja chupekuéra oikeve angaipápe, upéicha rupi ombopochy haña Ichupe ha ombogue haña chupekuéra peteĩ tetã ramo.”

“Ñandejára ñe'ẽ ou Elíaspe oho haña Acab rendápe ogueraha haña henondépe Ijovakekue ñe'ẽ vai Israel angaipa rehe. Elías uguata ára pyhare pukukue peve õguahẽ meve Acab rógaguasúpe. Ndojeruréi oíke haña, ha noha'arõ haña oñemombe'u chupe hekoitépe. Acab noha'arõiete jave, Elías oñembo'y Samaria ruvicha guasu mburuvicha renondépe, pe mburuvicha oñemondýi ha ohecha haña chupe, ao pohýi marã'ýva profetakuéra jepiveguáicha oiporúva reheve. Ndojapói mba'eveichagua ñemombe'u térã ñyrõ mba'érepa pya'e ha ojepive'ý hañaicha ou, ojeinvita'ýre; upéicha rangue, omopu'ã ipo yvágape ha peteĩ ñe'ẽ pohýi ha marangatu reheve omoneĩ Tupã oikovéva rupive, pe ojapo va'ekue yvága ha yvy, umi jehovasa'ý Israel ári õguahẽtahápe: ‘Ndopokomo'ãi ysapy térã ama ko'ã año pukukue jave, che ñe'ẽ rupive añoite.’”

“Ko ñe'ẽ vaiete omombe'úva Ñandejára juicio-kuéra Israel angaipakuéra rehe oguejy peteĩ aravera ryapuicha pe mburuvicha guasu apostata ári. Ha'e ojehecha ku oĩvaicha oñemongu'e'ýva ñemondýi ha kyhyjégui; ha, mboyve ikatu hañaicha ojere jeýva iñemondýigui, Elías, oha'arõ'ýre ohecha haña mba'éichapa õguahẽ hemimbe'u, okañy pya'e eite ojú haguéicha. Hembiaipo niko kuri he'i haña Ñandejáragui pe ñe'ẽ vai, ha pya'evoi ojepe'a. Iñe'ẽ omboty kuri yvágagui umi mba'eta ñongatupyre, ha iñe'ẽ añoite pe lláve ikatúva ombojuruja jey haña umíva.” Testimonios, volumen 3, 273.

Israel oreja'ákuri va'ekue Josué omanda porãite hague chupekuéra ani haña ojoaju umi tetã pagano ndive, ha araka'eve ani haña omopu'ã jey Jericó. Jepémo Jericó ñorairõ ha'e va'ekue peteĩ jehechauka tuichaite Ñandejára pu'aka rehegua ha peteĩ ta'anga simbólico Ñandejára promesa rehegua, ogueraha haña Itavayguakuérape Yvy Ñeme'ẽmbyme, upéicharõ jepe, oĩ avei peteĩ pekádo, peteĩ maldición ha peteĩ jepe'a ojoajúva Jericó rehe. Pe “pekádo” ha'e va'ekue Acán rembiasakue, ha'e oipotaiterei va'ekue Jericó mba'eta ha pu'aka; pe “maldición” katu oĩ va'ekue maymáva kuimba'e ári omopu'ã jeýtava Jericó; ha kuña rekovéva Rahab ohechauka pe “jepe'a”. Acán oipotava'ekue pe ao porã Babiloniagua. Ha'e oimo'ákuri ikatuha omokañy ipekádo, Adán ha Eva oheka haguéicha omokañy ipekádo peteĩ ao rogue higo reheve. Acán oipotava'ekue pe tekoporã Jericó ohechaukáva, ha oipotava'ekue ojoaju Babilonia ndive.

Jericó oñemotenonde peteĩ símbolo ramo tembiapo rehegua ogueraháva mbohapyha ánhel rembiguái marandu ko yvy ape ári; ha katu oguereko peteĩ ñe'ẽmondo rehegua angaipa ojehayhu

ha oñejeroviáva ko yvy ári. Jericó símbolo avei oguereko peteĩ ñe'ẽñemoĩ ijeheguíva Jericó jeymopu'ã rehe, ha Rahab ohechauka umi oíva gueteri Babilóniape osẽva upégui oñemoherakuã jave hatãme mbohapyha ánhel ñe'ẽsapukái guasu.

“Elías ánga ipy'a jeroviaha oñembyasykuri. Ipochoy eterei, ha oñembyesarái'yva'ekue Tupã reko mimbipa rehe. Ohecha Israel ojahapa hague peteĩ apostasía kyhyjepýpe. Ha ogueromandu'ávo umi mba'e guasu Tupã ojapova'ekue hesekuéra rehe, oñembohasa mbarete chupe ñembyasy ha jehecharamo. Péro ko'ã mba'e opaite ningo hetavépe ojehejaesaráima. Ha'e oho Ñandejára renondépe, ha, ipy'a ojopypa asyeteri haña, oñembo'e py'aguasu haña Ha'e osalva haña Itavayguakuérape, tekotevẽramo jepe ta'anga ñembojovake rupive. Ojerure asy Tupãme ani haña ome'ẽ Itavayguakuéra aguyje'yvape ysapy ha ama, yvága mba'e porãnguéra, ikatu hañaicha Israel ojei'iva'ekue oha'arõ rei itupãnguéra rehe, ta'anga óro, yvyra ha ita guigua rehe, kuarahy, jasy ha mbyjakuéra rehe, omyakỹ haña ha omoporãve haña yvy, ha omoheñói haña hi'a hetaiterei. Ñandejára he'i Elíaspe ohenduhague iñembo'e, ha ojokótaha ysapy ha ama Itavayguakuéragui peve ha'ekuéra ojevy jey peve Hendápe ñembyasy rupive.”

“Tupã oñangareko porãite vaekue Ipuéblo rehe ani haña oñembojehe'a umi tetãnguéra ijerére oikóva ta'anga rekovéva ndive, ani haña ikorasõ oñembotavy umi ka'aguy porãicháva ha tupaópeguáicha, umi tupao ha altar-kuéra rehe, oñemohenda vaekue mba'e hepyetereíva ha iporãitereíva rupi ombotavy haña umi sentido, upéicha hañaicha Tupã oñemboyke haña tavayguakuéra apytépe.”

Táva Jericó oñeme'ẽkuri pe ta'anga ñemomba'eguasú ijepepegua ha ijetu'uvévape. Umi oikóva upépe heta mba'e oguererekókuri, péro opa mba'erepy Ñandejára ome'ẽva'ekue chupekuéra, ha'ekuéra ohechakuaa va'ekue ijarakuéra ru'anguéra me'ẽramo. Oguerekókuri heta iterei óro ha pláta; ha katu, yvytu guasu mboyvegua tavayguakuéraicha, oñembyaikuri ha oñe'ẽvai Ñandejára rehe, ha iñaáva tembiapokuéra rupive omboyke ha ombochy Tupã yvagapegua. Ñandejára huisio oku'ẽkuri Jericó rehe. Ha'e va'ekue peteĩ mbarete renda. Péro Ñandejára ehérsito Ruvicha voi oguejy yvágagui omotenonde haña yvagapegua ehérsitokuérape peteĩ jejopyrãme upe táva rehe. Tupã ángelkuéra ojoko umi murállá tuichaitévape ha ogueru yvýpe. Ñandejára he'i va'ekue táva Jericó oiko va'erãha jehupyty'yramo, ha opa mba'e oíva upépe oñehundi va'erãha Rahab ha hóga pegua kuérapente. Ko'áva oñesalva va'erãkuri pe poravorã Rahab ohechaukágui Ñandejára marandu rerahahárape. Ñandejára ñe'ẽ tavayguakuérape he'íkuri: ‘Ha peẽ, peñangareko porãke penejehe ani hañaicha pejapyhy mba'e jehupyty'yva, ani hañaicha peiko jehupyty'yramo peñemoívo mba'e jehupyty'yva rehe pende po, ha pejapo haña Israel campaménto oiko haña maldísion ramo, ha peipy'apy haña chupe.’ ‘Ha Josué ombojoaju chupekuéra upe jave, he'ívo: Toñemaldesi pe kuimba'e Ñandejára renondépe opu'ã ha omopu'ã jeýva ko táva Jericó; ita'ýra pypykuépe omoíta hína iñepyrũmby, ha ita'ýra pahaguépe omopu'ãta hokẽnguekuéra.’

“Ñandejára ohechauka porãiterei mba'échapa ojapo va'erã Jericó rehegua, ani haña tavayguakuéra ojeguero hory umi mba'e umi upépe oikóva omomba'eguasúva rehe, ha ikorasõkuéra oñemomombyry haña Ñandejáragui. Ha'e oñangareko Itavayguáre

mandamiénto hesakã porã ha mbaretevévape; upéicharõ jepe, pe ñe'ẽmondo marangatuíte Ñandejáragui Josué juru rupive oñeme'ẽ va'ekue rire, Acán oñembopy'aguasu hañua hembiaipo vai hañua. Ijepy'apy rei ogueraha chupe ogueraha hañua umi mba'e repykuéra Ñandejára ombotove va'ekue chupe opoko hañua hese, Ñandejára ñe'ẽvai oĩgui hi'ári. Ha ko kuimba'e angaipa rupi, Ñandejára Israel oiko ysyry'ỹ hañuaicha y reheguaicha ikangy hañua hikuái hovaigua renondépe."

"Josué ha umi karai guasu Israelgua oĩkuri tuicha jehasa asýpe. Ha'ekuéra oñeno Tupã ára ryrú renondépe pe ñemomirĩ ipyahuvéva reheve, Ñandejára ipochýgui Itavayguakuéra ndive. Oñembo'e ha hasẽ hikuái Tupã renondépe. Upérõ Ñandejára he'i Josuépe: 'Epu'ã; mba'ére piko reñeno péicha nde rova ári? Israel opeka, ha avei ombohasa che ñe'ẽme'ẽ ajapoukáva chupekuéra; ogueraha hikuái pe mba'e oñemaldesíva, omonda avei, oñembotavy avei, ha omoĩ jepe imba'ekuéra apytépe. Upévore Israel ra'ykuéra ndaikatúi opyta hatã iñenemigokuéra renondépe, síno ojere hikuái iñenemigokuéra renondégui, oĩgui hikuái maldisión guýpe; ha ndaha'emo'ãvéima pene ndive, ndapehundíri pe mba'e oñemaldesíva pende apytégui.'"

"Ojehechauka chéve ko Tupã ko'ápe ohechauka mba'échapa He'e oma'ẽ angaipa rehe umi he'íva ha'eha Ipuévlo oñangarekóva Hembiaipoukapy rehe. Umi He'e omomba'e hañua ijojaha'ỹva rupi ohechakuaa hañua ipoder rembihechauka hechapyrãva, yma guare Israel ojapohaguéicha, ha upéicharõ jepe oñembopy'aguasúva omboyke hañua Hembipota he'íva hesakã porã hañuaicha, ha'éta Ira ypykuéra. Ha'e ombo'ese Ipuévlope ñe'ẽrendu'ỹ ha angaipa tuichaite hañuaicha ombojegarua chupe ha ndaha'úi hañua mba'e ikatúva oñemomichĩ térã oñeñangareko'ỹ hañuaicha." Testimonies, volúmen 3, 263, 264.

Jericó rembiasakue oikecha avei pe ñe'ẽmondýi ani hañua ojerovia pe mbarete ha mimbipa ojehechávare pe táva añáme ha ipirapire hetávape. Peteĩ "táva" maranduhai profetikuéra Bíblape he'ise peteĩ reino, ha Acán ogueraha kuri peteĩ ao Babiloniagua. Peteĩ ao, sentido profétikope, orrepresenta tekokatu, upévore, umi "ára pahápe", Acán oñomi haguére pe ao Babiloniagua orrepresenta peteĩ deseo ñemiguáva orekose hañua Babilonia espiritual rekokatu. Pe tekokatu térã ta'anga Babilonia espiritualgua ha'e upe Estados Unidos oipotaitéva oñondive oguerúvo tupao ha estado.

Oñemoĩvo hikuái peteĩ mba'e ikatúva oiko hañua pe mitãrusu kuéra pe movimiento Millerita-gua oñembyaty hañua pe Ñorairõ Civil-pe, ha ohechakuaávo tekotevêha organización, umi tendota pe movimiento-pe ojoaju legalmente pe tetã ipirápente rehe, pe ndive araka'eve ndohupytytymo'ãi hañua ojupe. Jepe pe Constitución voi upe tetã ipirápentepegua oñemoheñoi va'ekue ohechauka hañua araka'eve natekotevêiha peteĩ iglesia ojoaju pe estado ndive. Oĩ kuri denominación-kuéra oikóva va'ekue pe tiempo Millerita aja, ha ko'ága peve gueteri oĩ; umi denominación apytépe oĩ va'ekue ndaikatúi hañuaicha araka'eve oike pe relación legal-pe Tetã peteĩ reko Estados Unidos rekove ndive, ha iñeporavo hañua nomopyendái hañua upe relación, araka'eve mba'evéicharõ noñemoĩ impedimento hañua oñorganisa hañua umi iglesia peteĩteĩ rehegua.

Are guive Josué oñorairõ rire Jericó ñorairõme, Acab tiempope, opaite ñemomarandu Acán apostasía rehegua ha Jericó ñehundipa rehegua oñembyesarái va'ekue Tupã retãgua apostata apytépe. Elías oñembo'e Tupãme, ojerure hañua, tekotevêramo, Tupã juicio-kuéra ojeporu hañua

ogueru hañgua Itavayguakuérape ñembyasy ha jevy hañgua hendápe. Malaquíás omboguapy jave Antiguo Testamento ñe'ẽ paha, pe promésa oñemoĩ Ñandejára oinupã hañgua ko yvy ári peteĩ maldición reheve. Pe maldición ojoajúva Jericó ndive, oĩ va'ekue oimeraẽ kuimba'e omopu'ã jeývare Jericó. Pe maldición oĩ va'ekue oimeraẽva ári, Acánicha, oipotávare ojerovia pe mba'eta ha teko porãgua rehe ojoajúva Jericó ndive. Acán “angaipa” orrepresenta pe deseo ñemiguáva, hyepypegua, noñembosantifikáiva, oipota hañguáicha omonde pe ao Babiloniagua. Pe “maldición” katu ha'eva'ekue pe tembiapo ojejapóva amo hyepypegua deseo-kuéra rehehápe.

Miller marandu ha'e va'ekue pe marandu Elías rehegua iára guarã, ha pe Ñorairõ Tetãygua ohechauka va'ekue umi juicio omoirũva pe marandu Elías rehegua. Pe Ñorairõ Tetãygua mbytetepe, ary 1863-pe, pe Adventismo Millerita omopu'ãjey Jericó, ojehechaháicha Josué ñe'ẽvai rehegua umi detalle pe oimeraẽ kuimba'e ojaipóvare upéva ári.

Ha Josué oikytĩ chupekuéra upe jave, he'ívo: “Toñemaldesi pe kuimba'e Ñandejára renondépe, opu'ã ha omopu'áva ko táva Jericó; ita'ýra ypykue rehe omoĩta ipyenda, ha ita'ýra pahague rehe omopu'ãta hokẽnguéra.” Josué 6:26.

Pe ñe'ẽ “omoñe'ẽva'ekue juraméntope” Josué mandátape oreko mokõivéva, peteĩ juraménto ha peteĩ ñe'ẽvai. Oiko hañgua ñe'ẽvai nderejapóiramo Josué mandáto, ha jehovasa reñongatúramo pe juraménto. Pe ñe'ẽ oñembohasáva “omoñe'ẽva'ekue juraméntope” ramo oñembohasa avei “siete jey” ramo Levítico mokõipa poteĩme. Moisés juraménto ha ñe'ẽvai, Daniel he'iháicha capítulo porundyme, ojoaju Jericó ñemopu'ã jeýre.

Heẽ, opaite Israel ohasáma nde léi, ojei hañgua chugui, ani hañgua ohendu nde ñe'ẽ; upévare oñeñohẽ ore ári pe maldición, ha pe ñe'ẽme'ẽ ojehaíva Moisés, Tupã rembiguái, léipe, roñangaipa rupi hese. Daniel 9:11.

Hermana White he'i vaekue: “Tupã oñangareko porãiterei Jericó rehe, ani hañgua tavayguakuéra ojehecharamo umi mba'e umi upépe oikóva omomba'eguasúvare, ha ikorasõkuéra oñemboyke Tupãgui.” Tupã oñangareko porãiterei Jericó ñehundípe; upévare avei oñangareko porãiterei omoĩ hañgua kuatiáre pe ñemomarandu Acán ohechaukáva. Ha'e oñatende porã vaekue omoĩ hañgua kuatiáre pe ñe'ẽ pohýi oĩva Jericó jeyjejapo rehe, ha avei oñatende porã vaekue omyesakã hañgua umi táktika divína ojeporúva oguejy hañgua umi tápia.

Kóva porãite Jesús, pe Señor ehérsito Ruvicha ramo, pe ombohapéva umi ánhelpe ombogue hañgua Jericó murállá; ha Tupã Ñe'ẽme mba'eve ndojepapói accidentalmente, ha ko kásope ñande profetisa he'i ñandéve “Tupã oñangareko porãiterei hague Jericó rehe.” Siete ára pukukue pe ára ojerére pe táva jerére pe arká, ha peteĩ ára ha'e peteĩ año profesíape. Upéva pe principio ojehai va'ekue umi cuarenta año desierto rupi jeguata ñepyrũme, ha umi cuarenta año pahápe ombojere hikuái Jericópe siete ára pukukue.

Peikuaa va'ekue yvýre peẽ peporeka hague mboy ára pukukue, mokõipa arapa ha upéi mokõipa ára, peteĩteĩ ára peteĩ año hañgua, peẽ pegueraha va'erã pene rembiapo vai, mokõipa año pukukue; ha peikuaáta che ñe'ẽ mbykyha. Números 14:34.

Siete ára pe arca ogueraha ijerére táva rehe, ha pe ára sietehápe ojeguereko ijerére pe táva rehe “siete jey”. Kóva ome’ẽ mokõi testígo profétiko ohechaukáva Jericó ojoajuha Moisés juramento “siete jey” rehe. Ñandejára tavayguakuéra iñe’ẽme’ẽguigua ha’e pa’i kuéra, ha siete pa’i ombopu siete trompéta.

Peẽ avei, ita oikovéaicha, peñemopu’ã peteĩ óga espiritual ramo, peteĩ saserdóte aty marangatu ramo, peikuave’ẽ haña mymbajuka espiritual, Ñandejárape oguerohorýva Jesucristo rupive. 1 Pedro 2:5.

Peteĩ turu he’ise peteĩ marandu ñe’ẽmondýiha, térã peteĩ juicio, térã peteĩ ñohenói aty marangátupe ñuarã, oĩháicha pe contextope. Ipahápe ára pe turu oñembopu va’erã umi ñangarekoháre rupive, oñembopuhaguéicha umi Millerita-kuéra rehe hembiasakuepe. Umi pa’i-kuéra ohechauka umi ñangarekoha Sión murállá ári oĩva, ombopúva peteĩ turu, oñe’ẽmondýivo Ñandejára retãygua-kuérape peteĩ juicio óuvagui, ha upekuévo avei ohenóivo umi mismo tavayguápe peteĩ aty marangatupe.

Pembopu pe trompéta Siónpe, ha pembroty peteĩ sapukái che vyty marangatu ári: toñemondýi opa umi oikóva upe tetãme; Ñandejára ára niko oguahẽma, hi’aguĩeterei ... Pembopu pe trompéta Siónpe, pamarangatu peteĩ ayuno, pehenói peteĩ aty marangatu: Pembyaty tavayguakuérape, pamarangatu pe kongregasión, pembyaty umi myakãhára, pembyaty mitãnguéra, ha umi okambu gueteríva: tosẽ pe novioména ikotýgui, ha pe noviakũña ikotýgui. Tauja umi pa’i, Ñandejára rembijokuái, tojahe’o pe óga rokẽ ha pe altar mbytépe, ha ta’e hikuái, Eiporiahuvereko ne retãygua, Ñandejára, ha ani reme’ẽ ne erénsia jeja’o haña, ani haña umi tetã ambue ogoverna hese kuéra: mba’ere piko he’íta tavayguakuéra apytépe, Moõpa oĩ Ijára? Joel 2:1, 15–17.

Pe marandu trompéta rehegua ha’e pe marandu Elías rehegua. Opaite jeiporu ñambuerva ñe’ẽ “siete” rehegua Josué capítulo seis-pe, ha’e pe ñe’ẽ peteĩcha térã peteĩ ypykue ojoajúva pe ñe’ẽ rehe oñembohasáva “siete veces” ramo Levítico veinte y seis-pe. Upéicharõ jepe, pe tembi’u mombe’ugua’u rehegua ome’ẽva teólogo-kuéra Laodiceagua he’i pe ñe’ẽ oñembohasáva “siete veces” ramo Levítico veinte y seis-pe oñetehápe ohechauka añoite mbarete henyhẽva, térã tekoveguáicha opaite, térã ambue ñemoambue tavyrõnte pe negasión rehegua hikuái ndogueroviáiha Miller oĩ porã hague omoĩvo peteĩ valor numérico pe ñe’ẽ oñembohasáva “siete veces” ramo. Pa’i-kuéra ogueraha tavayguakuérape pe táva jerére siete veces, ndaha’ei henyhẽháicha térã opaiteháicha Jericó jerére. Pe ñe’ẽ oñembohasáva “siete veces” ramo oguereko peteĩ valor numérico!

Jericópe, umi tavayguakuéra osapukái jave, upéva ohechauka pe sapukái hatãite umi cien cuarenta y cuatro mil rehegua, ojejhéiva pe yvýgui po’ýre Daniel capítulo mokõihápe, ha’e kuéra ombota ha omopẽmbyaipa pe ta’anga.

Ha umi mburuvicha guasu árape, yvága Jára omopu’ãta peteĩ rréino araka’eve ndojehundi’amo’ãi hañaicha; ha upe rréino ndojehejáimo’ãi ambue tavayguakuérape, ha’e katu ombyaipaitéta ha ohundipaitéta opa ko’ã rréino, ha opytáta opa ára ñuarã. Rehecháguinte pe ita oñekytĩ hague yvýtygui po’ýre, ha upéva ombyaipaité hague pe hierro, pe vrõnse, pe

ñai'ũ, pe pláta ha pe óro; pe Tupã guasu oikuaauka mburuvicha guasúpe mba'épa oikóta ko'ágã rire; ha pe kéra añete, ha ñehesa'ỹijo katu ojeroviakuaa hañuaicha. Daniel 2:44, 45.

Tupã oñangareko porã vaekue omoĩ haña peteĩ lista umi metal hepyete ojejuhúva Jericópe: óro, pláta, brónse ha fiérro. Ñe'ẽmarandu hekopete guive, ñai'ũ ohechauka Tupã tavayguakuérape, Rahab ohechauka haguéicha chupekuéra. Jericó ohechauka opa yvy arigua mburuvicharenda pahápe, pe sapukái hatã aja umi cien cuarenta y cuatro mil rehegua.

Ha opaite pe pláta ha óro, ha avei umi mba'yrũ kóvra ha iérropegua, oñemomarangatu Ñandejárape ñuarã; ha'éta oíke haña Ñandejára tesoro. Josué 6:19.

Jericó orrepresenta pe tembiapo oñegana haña pe Yvy Oñeprometéva, ha upéva omyesakã pe tembiapo oguatáva mbarete reheve pe ánhel mbohapyha movimiento guasu rehegua. Upe tembiapo oíkehápe peteĩ ñe'ẽmondýi, peteĩ ñemoĩ vai ha ñesalva umi oĩvape sacerdocio okápe, ojehechauháicha kuña reko vai, Rahab, rupive.

Josué ñe'ẽ marandu rehegua “maldición” oñekumpli upe rire Acab ha Elías ára-pe. Upe maldición oñemoĩva Jericó jeymopu'ã rehe oguereko va'ekue peteĩ marandu he'iséva porã: pe kuimba'e oja'pova upéva, okañyta chugui ita'ýra imitáváva omoĩ jave Jericó rokẽnguéra, ha okañyta chugui ita'ýra ypykue omoĩ jave upéva ypykuepy. Elías tiempo-pe, Hiel pe betelita okumpli upe profesía, ha ita'ýra imitáváva omano omoĩ jave rokẽnguéra, ha ita'ýra ypykue omano omoĩ jave ypykuepy. Pe “maldición” oñembojoajúva Elías marandu ndive ojehechauka kuri Jericó jeymopu'ã rembiapópe.

Péina ápe, che amondóta peẽme Elías, proféta, ou mboyve Ñandejára ára guasu ha kyhyje hañuaiteva'ekue; ha'e omoambue jeýta túvakuéra korasõ ta'ýra ha tajýra gotyo, ha ta'ýra ha tajýra korasõ túvakuéra gotyo, ani haña aju ha ainupã yvy peteĩ jehovasa'ỹ reheve. Malaquías 4:5, 6.

Miller rembiasakue oñembojoajúva Miller pe marandu Elías rehegua ndive, oikuaaukáva'ekue Josué ha oñekumpli Elías ha Acab tiémpope.

I árape Hiel, pe Betelgua, omopu'ã Jericó; omoñepyrũ ñapytĩrã Abiram, ita'ýra ypykuépe, ha omoĩ haña hokẽnguéra ita'ýra pahaguéva Segub rehe, Ñandejára ñe'ẽ he'íva guáicha, ha'e va'ekue Josué, Nun ra'y, rupive. 1 Reyes 16:34.

Pe maldición oñemoingovejey haña Jericó ndaikatúi oñemboja'o pe jehechauka pokatu rehegua Ñandejára oja'pova'ekue omboguejey haña Jericó murálla. Hermana White he'i va'ekue: “Umi ha'e omomba'eguas hañuaicha ijojaha'ỹ hañuaicha ohecha haña umi jehechauka hechapyráva Ipokatu rehegua, yma Israel yma guaréicha, ha upéi jepe oñembopy'aguasu haña oheja rei haña Iñe'ẽme'ẽ porãite, ha'ekuéra oikóta Ipocho mba'éramo.” Umi Millerita ramoitéma oíke va'ekue pe jehechauka Ñandejára pokatu rehegua oñuahéva'ekue hu'áme pe Sapukái Pyhare Mbytepe, upéicharõ jepe omboyke hikuái Moisés ñe'ẽme'ẽ pocho rehegua umi siete tiempo rehe, Daniel avei ombohérava pe maldición Moisés rehegua.

Téra hína peteĩ símbolo tekove reko rehegua Tupã Ñe'ẽme, ha pe kuimba'e omopu'ã jeýva Jericó réra, avei hendy ypykue ha ta'ýra pahague réra, oporombo'e heta mba'ére. Hiel he'ise pe Tupã

oikovéva mbarete rehegua, ha upéva ohechauka Hiel ha'eha pe Tupã oikovéva rapykuehára. Pe mba'e oje'eha hese ha'eha peteĩ betelita, upéva ombojoaju chupe tupaóndi. Abiram, ita'ýra ypykue, he'ise pe túva yvate rehegua, ojuhupi ha oñemomba'eguasú hañuaicha. Ita'ýra pahague Segub he'ise yvate ha jehupi téra ñemomba'eguasú. Ko mbohapy téra ohechauka Tupã reko pehẽnguekuéra, hákatu pe profesia omoañetéva contexto-pe, ohechauka hikuái peteĩ kuimba'épe ojahupívape ha oñemomba'eguasúvape ijehegui Ñandejára Ipu'akapáva ári, pe oguerúva'ekue Jericó yvýre. Peteĩ “okẽ” profesia-pe orrepresenta peteĩ tupaópe.

“Ánima oñemomirĩ ha ogueroviávape guarã, Tupã róga ko yvy ape ári ha'e yvága rokẽ. Purahéi ñemomba'eguasurã, ñembo'e, ñe'ẽ Cristo remimondokuéra he'íva, umíva hína Tupã omoíva'ekue tembiporu peteĩ tavayguakuéra oñembosako'i hañua pe iglésia yvateguápe guarã, pe ñemomba'eguasú ijevatevẽvape guarã, upépe ndaikatúi oíke mba'eve omongy'áva.”
Testimonies, volume 5, 491.

Pe tembiapo ñepyrũ oñepyrũ hañua peteĩ tupão oñepyrũ va'ekue ary 1860-pe, ohechaukaháicha upéva umi historiador Adventista, Arthur White-icha, ha'éva Ellen White remimbo'e.

“Ellen White ohaíva ha ombosarái porã mbaretẽkue rehe mba'éichapa tekotevẽ oñemohenda porã tembiapo tupaopẽgua ñemboguata hañua (echecha Early Writings, 97–104), ha James White avei omoĩ meme va'ekue ko tekotevẽha umi ogueroviáva renondépe ñe'ẽmondópe ha umi artículo Review-pe, upéicharõ jẽpe tupao mbeguekatu oñemomýi hañua. Pe oñepresentáva'ekue ñe'ẽnguéra guasúpe, oñemoguahẽ porã va'ekue; ha katu oñguahẽvo pe momento oñemobhasa hañua upéva mba'eichaite peve ojepytasóva peteĩ mba'e hekopete ha omopu'ávape, oĩ va'ekue ñemoĩ hañua ha ñemoĩ vai. James White artículo mbykykuéra febrerupe omoingove jey ndaha'ei mbovy tapichápe iñangarekove'ygui, ha ko'ága hetaite oñe'ẽ hese.”

“J. N. Loughborough, omba'apóvo White ndive Michigan-pe, ha'e vaekue pe tenonderã ombohováí va'ekue. Iñe'ẽ he'íva oĩ vaekue pe ñe'ẽme'ẽme, ha katu oñeñangarekóvo:”

““He'i peteíva, peñembyatýramo ikatu hañuaicha peguereko mba'e teerã léi rupive, peikóta Babilonia rehegua. Nahániri; aikuaa oĩha tuicha joavy ñande ñaimévo peteĩ tenda ikatuhápe ñaňangareko ñande mba'e teerã léi rupive ha jaipurúvo léi ñaňangareko ha ñamombarete hañua ñande jerovia rehegua ñemoñare. Oĩramo vai tupão mba'e teerã ñaňangareko hañua, mba'ére piko ndojechakuaái avei vaiha umi tapicha peteĩteĩ ome'ẽ hañua mba'e teerã léi rupive?—Review and Herald, 8 de marzo de 1860.””

“Tiago White ombotipa va'ekue ipahaite peve he'íva pe Review-pe, omoívo tupao renondépe pe mba'e oguerẽkoha tekotevẽ oñemohenda hañua pe tembiapo marandu omyasãíva, ko'ã ñe'ẽme: ‘Oĩramo avave ombohováíva ore ñemoñe'ẽ, ikatúpa ojehai peteĩ plan ikatu hañuaicha ñande, peteĩ tetãicha, jajapo hese?’—Ibid., 23 de febrero de 1860. Pe ministro peteĩha omba'apóva ñume ombohováí hañua upéva ha'e va'ekue R. F. Cottrell, peteĩ editor pytyvõhára mbarete pe Review-pe oñemobhasáva kuatiáre. Ijapysaka pya'e voi ha'e va'ekue añetehápe ndojaposei hañuaicha:”

“Pe ermáno White ojerure umi ermánope oñe’ẽ haũa ha’e oporandu haũaicha omoakã haũa pe tupão mba’e tee. Che ndaikuaái añetehápe mba’e medida-pa ha’e he’iséva ko ñe’ẽme, péro aikuaa ko’ãga ha’eha oñemoingese haũa peteĩ tetãygua jerovia rehegua aty ramo léipe he’iháicha. Cheheguínte, che aime haũa vaíha “ñanembohéra haũa”, upéva niko oĩ Babilonia pyenda ári. Ndachemo’áva Tupã omoneĩtaha upéva.—Ibid., 22 de marzo de 1860.” Arthur White, Ellen G. White, volumen 1, 420, 421.

Santiago White oñepyrũ ñeha’ã omoheñoĩ haũa peteĩ iglesia ramo ary 1860-pe, ha peteĩ iglesia ojehechauka peteĩ “okẽ” rupive. Ellen White he’i kóva ary 1860 rehegua.

“Áño 1860-pe ñemano ohasa ore rógua rokẽ rupi, ha omopẽ ore rogaygua yvyrarogue imitávẽva. Mitã’i Herbert, heñoiva 20 jasyrundy 1860-pe, omanóma 14 jasyrakõi upe arýpe voi.” Testimonies, volumen 1, 103.

Áño 1863-pe, umi White-kuéra avei operde hikuái ñemonaare ypykue. Oñembosarái rire ha hakueteri rire, oíke pe kotýpe oñembosako’ihápe umi aochartakuéra ha oke sapy’ami hi’ári umi ao húmedo ojeporúva pe preparaci3n-pe umi chartakuéra rehegua. Umi chartakuéra 1843 ha 1850-pegua ojechauka umi pyenda pe movimiento Millerita rehegua. Pe chart ojejapóva 1863-pe ojechauka peteĩ ñemboyke pe “siete tiempos” Levítico 26-pe guare, yma ojehechaukaháicha umi mokõi tabla Habacuc rehegua ári. Upéva oikuave’ẽ peteĩ marandu pyenda japu.

“Araka’e viernes, 27 de noviembrepe, [1863] tuvakuéra oguhẽrõ guare Topsham-pe, ojuhu hikuái mbohapy ita’yra ha Adelia oha’arõha chupekuéra estaci3n-pe. Opavave ojehecha kuri hesã porãramo guáicha, Henry añoite ndaha’ẽi upéicha, ha’e rasy’i va’ekue peteĩ resfriado reheve. Péro upe martes oúvape, 1 de diciembre-pe, Henry hasy eterei va’ekue neumonía rehe. Heta ary rire, Willie, ityvýra imitávẽva, omopu’ãjey péicha upe tembiasakue.”

“Isykuéra túva ha sy ndaipórirõ guare, Henry ha Edson, hermano Howland ñangarekópe, oñeha’ãmbaitépe omoĩ haũa umi lámina ao ári, oĩ haũaicha ojehepyme’ẽ haũaicha. Omba’apo hikuái peteĩ tenda ojerentávape, peteĩ kuádra rupi Howland rógua-gui. Ipahápe oguereko hikuái peteĩ pytu’u mbovymi ára pukukue, oha’arõ aja umi lámina ou haũa Boston-gui.... Ojevyvo peteĩ guata puku rire ysyry rembe’yype, ha’e [Henry] oñemoĩ rei ha oke sapy’ami unos kuartia ao húmedo ári, ojepurúva ojejoko haũa umi lámina kuartiapeguáva. Peteĩ yvytu ro’ysã oíkeva’ekue peteĩ ovetã jurúgui. Ko arandu’yme ojapo haguére, ou hese peteĩ tĩasy vai.” Arthur White, Ellen G. White, volúmen 2, 70.

Áño 1863-pe, pe movimiento Millerita opa oñemopyendávo peteĩ iglesia ha oñemboykévo umi añetegua ypykue ojehechaukáva mokõi tabla Habacuc rehegua ári. Ñakãrapu’ãha tenondegua, Hiel pe betelita omoheñoivaicha, oñepyrũma va’ekue pe tembiapo omoĩ haũa umi okẽ 1860-pe ha operde ita’yra imitávẽva upévare. Áño 1863-pe, umi kuartiañe’ẽ ta’anga japu oguereko haũa henda peteĩ pytu’u renda ramo upépe Hiel ra’y ypykue oke haũa sapy’ami. Ojejapi ro’ysãgui ha omano upe arýpe voi. Imano ojoaju haũaicha directamente pe oke rehe umi kuartiañe’ẽ ta’anga ári uperõ ojeporavo ha oñemoheñoiva’ekue. Ha pe kuartiañe’ẽ ta’anga oñemoheñoiva’ekue 1863-pe, ha’e va’ekue pe japu pe fundamento rehegua Elías, Miller ojehechaukaramóva rupive, omopu’ã va’ekue.

Josué ñe'ẽmandu'a ani haña oñemopu'ã jey Jericó, oje'e haña pe ñe'ẽ “adjure” rupive. Upéva orrepresenta peteĩ juramento ha peteĩ maldición, ha ha'e upeichaite pe ñe'ẽ oñembohasáva “siete veces” ramo Levítico mokõipa poteĩme. Upéva hína pe maldición omoirũva pe mensáhe Elías rehegua, ha upe maldición oñemboaje 1860 ha 1863-pe, Adventismo Millerita omopu'ã jey rupi Jericó peteĩ tupao legal oñemoheñoivo ha oñemboykévo ita ñepysanga Miller rehegua. Hiel ha'e va'ekue peteĩ Betelgua, upéva marandu proféticorõ omomba'eguas Hiel rembiapo Jericó ñemopu'ã jeýpe, peteĩ tupao jejapo rembiaporõ.

Pe “mba'evai” Josué rehegua oñemoherakuã Jericó ñorairõ rembiasakue ndive, peteĩ ñorairõ ndaikatúiva oñemombe'u oñeheckakuaa'ỹre jey jey “siete jey.”

Áño 1863-pe, Moisés marandu térã “ñe'ẽme'ẽ”, Elías ohechauka haguéicha, ha William Miller ohechaukáva ramo, oguenohẽ peteĩ “maldición”. Mokõivéva, Moisés marandu ha Elías rembiapo, oñemboyke. Elías ojevy 1989-pe, ha ndojejokupyty'i jeýi Moisés ndive pe 11 de septiembre de 2001 rire peve. Upe marandu gueteri tekotevẽ oñeñangareko ha oñemoneĩ, hákatu ipu'akapáva ha ndaikatúi oñembyai.

“Minístrokuéra noñemomarangatúiva oñemoĩ hikuái Tupã rehe. Omomba'eguas hikuái Cristo-pe ha ko yvy ruópe peteĩ pytuhẽme jepe. Jepe he'ívaicha ogueroviaha Cristo-pe, omoguahe hikuái Barrabáspe, ha hembiapokuéra rupive he'i: ‘Kóva ndaha'úi, síno Barrabás.’ Opa umi omoñe'ẽva ko'ã línea toñatendéke. Satanás ojapo hekorei mba'épa ikatu ojapo rehe. Ha'e oimo'ã omboykéta pe joaju Cristo oñembo'e va'ekue oĩ haña Itupaope. He'i: ‘Ase jeýta ha aime espíritu japúva ramo ambotavy haña umi ikatúva ambotavy, ikatu hañaicha aikuaa haña, akondena haña ha ambojapu haña.’ Toñemoneĩ pe ta'ýra ñembotavy ha testigo japu peteĩ tupao oguerékovape heta tesape, heta mba'e rechaukaha; ha upe tupao omomboíta pe marandu Ñandejára omondo va'ekue, ha oguerohoryta umi ñe'ẽ ikatu hañaicha haña ñeimo'ã'ỹre, umi ñemoĩ peteĩcha'ỹva ha umi teoría japu. Satanás opuka hovy umi hembotavy rehe, oikuaágui mba'épa añetegua.”

“Heta oĩta opu'ãta ñane púpito-kuérape profesía japu rendyreko reheve ipopekuéra, hendyva'ekue Satanás rendy añaretãgua-gui. Oñembohetáramo py'a mokõi ha ndogueroviáiramo, pe tavayguakuéra oimo'áva oikuaa hetaitereiha oñemboykéta chuguikuéra umi ministro jerovia haña. ‘Reikuaárire,’ he'i Cristo, ‘nde jepe, ko nde árape, umi mba'e oguerékova nde py'aguapy rehegua! ko'ã katu okañy nde resa-gui.’”

“Upéicharamo jepe, Ñandejára fundamento opyta hatã. Ñandejára oikuaa umi imba'éva. Pe ministro oñemomarangatúva ndorekói va'erã mba'eveichagua ñembotavy ijurúpe. Tekotevẽ ojechauka haña tesakã hañaicha ára, potĩ haña opaichagua aña ky'águi. Peteĩ ministerio ha prensa oñemomarangatúva oguerékóta pokatu omimbi pya'e haña añetegua resa ko generación jerovia'ỹ ha ivaívape ári. Tesakã, che ermanokuéra, tesakãve ñaikotevẽ. Pembopu trompéta Sión-pe; pehenduka sapukái de alarma vyty marangatu ári. Pembyaty Ñandejára ehérsito, korasõ oñemomarangatúva reheve, ohendu haña mba'épa Ñandejára he'íta ipuéblope; ha'e niko ombohetave tesakã opavavépe guarã, umi ohendusevape. Toñemoarmáke ha toñembosako'i, ha tojupi ñorairõme—oipytyvõ haña Ñandejárape umi mbarete rehe. Ñandejára voi omba'apóta Israel rehehápe. Opa ku ñe'ẽ japu okiririta. Ángel kuéra po

omboguejýta umi ñembotavy apopy oñemoheñóiva. Satanás rembipype’a mbaretéva araka’eve ndopu’akamo’ãi. Teko porã oñondive oikóta pe mbohapyha ánhel marandu ndive. Oiko haguéicha Ñandejára ehérsito Ruvicha omboguejy Jericó murállá, upéicha avei Ñandejára mandamiénto ñongatuhára tavayguakuéra opu’akáta, ha opa mba’e oñemoíva hese kuéra rehe oñemboykéta. Ani avave anga oñe’ẽ vai Ñandejára rembiguái kuéra rehe, umi oğuahẽ va’ekue hendápe peteĩ marandu yvágagui ouva reheve. Ani pemaña vaivéima hese kuéra, peje hağua, ‘Ha’ekuéra ijyvateiterei he’ívape; oñe’ẽ mbareteiterei.’ Ikatu oñe’ẽ mbarete; péro ndaha’úi piko upéva tekotevẽva? Ñandejára ombotyguatauka umi ohendúva apysakuéra nohenduseiramo Iñe’ẽ térã Imarandu. Ha’e omombe’úta hu’ãme umi oñemoíva Ñandejára Ñe’ẽ rehe.”

“Ñañasẽgui omoíma opa mba’e ikatúva ani hağua ojehecha ñande apytépe, ñande tavayguakuéra apytépe, mba’eve ñandereko hağua ñemoñe’ẽ ha ñembyasy reheve, ha ñanemokyre’ỹ hağua ñamboyke hağua ñanejejavykuéra. Péro oĩ peteĩ tavayguakuéra oguerahátava Tupã pe karameguã. Oĩta umi osẽva ñande apytégui ha ndoguerahamo’ãvéima pe karameguã. Péro ko’áva ndaikatúi omopu’ã murokuéra ojoko hağua pe añetegua; Ñandejárape, upéva oseguíta tenonderã ha yvate gotyo pe paha peve. Yma Tupã omopu’ã kuimba’ekuéra, ha ko’ága gueteri oguereko kuimba’ekuéra peteĩ juruja rehegua oha’arõva, oñembosako’íma hağua ojapo hağua hembipota—kuimba’ekuéra ohasátava umi jejoko rupive, umi ha’éva ku murokuéra oñemoíva yvyjykue rehegua yryvu’ỹ reheve. Tupã omoĩ vove Ipy’aguasu kuimba’ekuéra ári, ha’ekuéra omba’apóta. Ha’ekuéra omoherakuãta Ñandejára ñe’ẽ; omopu’ãta ijayvu turu ñe’ẽicha. Pe añetegua nda’iveimo’ãi ni ndoperdemo’ãi ipokatu ha’ekuéra pópe. Ha’ekuéra ohechaukáta tavayguakúrape hembiaapo vaiha, ha Jacob rógape iñangaipakuéra.” Testimonies to Ministers, 409–411.